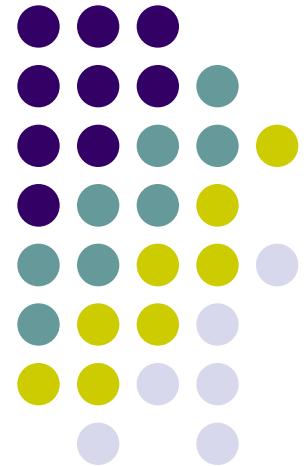
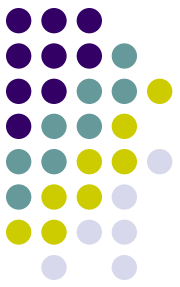

VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH

**Druhy vzdělávání dospělých: profesní, zájmové, občanské, rodinné.
Vzdělávání pracovníků (podnikové vzdělávání), další vzdělávání.
Specifika dalšího vzdělávání učitelů.**

Druhy vzdělávání dospělých

Profesní vzdělávání

- kvalifikační (druhá šance)
- rekvalifikační
- specializační
- funkční

Zájmové vzdělávání (volnočasové aktivity, aktivity osobního života a seberealizace, uspokojení osobních potřeb)

Občanské vzdělávání (výchova k občanství)

Rodinné vzdělávání (zvyšování kvality rodiny)

Environmentální vzdělávání (k péči a ochraně životního prostředí)

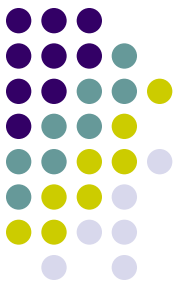
Profesní vzdělávání

Kvalifikační vzdělávání:

- získávání kvalifikace
- udržování a obnovování kvalifikace (*být v souladu s požadavky na výkon práce*)
- zvyšování kvalifikace (*zdokonalování se nad rámec požadavků*)
- prohlubování kvalifikace (*vyšší a lepší pracovní výkon*)
- zaškolení (*k výkonu jednoduchého povolání*)
- zaučení (*pro jednotlivou činnost v dělnických povoláních*)

Kvalifikace=Souhrn požadovaných předpokladů pro vykonávání určitého povolání nebo pro sjednaný druh pracovní činnosti, a to s předepsaným stupněm složitosti, přesnosti a namáhavosti práce a ve vyžadované kvalitě.
(*Pedagogický slovník, 2001*)

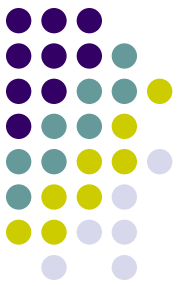
(Profesní vzdělávání)

Rekvalifikační vzdělávání:

- Specifická (cílená) rekvalifikace (*pracovník se připravuje pro konkrétní pracovní místo*)
- Nespecifická rekvalifikace (*u nezaměstnaných*)
- Motivační kurzy (*pro pracovníky bez vyhraněného zájmu*)
- Doplnková prohlubovací rekvalifikace (*např. získání řidičského průkazu*)
- Rekvalifikační stáže
- Rekvalifikace do zásoby (*příprava na případné nové uplatnění*)

Rekvalifikace = získání jiných profesních znalostí a schopností, jiného profesního myšlení, které umožní nové pracovní zařazení

Postoje dospělých k dalšímu (profesnímu) vzdělávání

- **odmítání** (nepotřebnost, zbytečnost DV)
- **povinnost** (vyhovět stanovené povinnosti)
- **účelovost** (získat certifikát, získat pozici)
- **vlastní zájem** (potřeba prohloubení a rozšíření znalostí a dovedností, integrace vzdělávání do pracovní činnosti)

Zájmové vzdělávání

- **Bílá kniha:** *souhrn výchovně vzdělávacích, poznávacích, rekreačních a dalších systematických i jednorázových činností a aktivit, směřujících k účelnému a efektivnímu naplnění volného času a umožňující získat vědomosti a dovednosti.*
- **Základní charakteristiky zájmového vzdělávání:** zájem, volný čas, dobrovolnost, svoboda výběru, místní příslušnost, uspokojení potřeb, pestrost obsahu, neutilitárnost (není existenční nutností), otevřenost pro široký okruh lidí, aktivita
- **Hlavní funkce:** všeobecně vzdělávací, sociálně adaptační (zvládnutí sociálních rolí), kompenzační (překonání jednostrannosti), relaxační (působení umění), regenerační, profylaktická (proti nudě a monotonnosti), seberealizační, komunikativní (styk s lidmi), popularizační, inovační
- **Osvěta:** šíření kultury a zvyšování kulturnosti obyvatel všemi dostupnými prostředky-působení na široké vrstvy

Občanské vzdělávání

- Vztahuje se k naplnění role občana
- Podpora občanského jednání
- Směřuje k rozvoji aktivního, odpovědného a kompetentního občana
- Zahrnuje politické, právní, sociální a kulturní otázky, které se řeší na místní, regionální, národní, evropské a globální úrovni
- Příklady: seminář o právním jednání bytových družstev, přednáška o Evropské ústavě, školení k zákonu o obcích, pokyny k volbám, seminář o životním prostředí

Rodinné vzdělávání

- Angl. termín *family life education*
- Preventivní a vzdělávací aktivity vztažené ke zvyšování kvality života jednotlivce a rodiny
- Rozvíjení vztahů v rodině a v partnerských vztazích: *vztah rodiny a společnosti, vnitřní rodinná dynamika (komunikace, kooperace, zvládání konfliktů), lidský růst a vývoj v průběhu životního cyklu, lidská sexualita, mezilidské vztahy, management rodinných zdrojů, rodičovské vzdělávání (výchova a zvládání rolí), rodinné právo, rodinná politika, etika*

Formy vzdělávání dospělých

- **Ucelený studijní program** ukončený zkouškou, certifikací, dosažením stupně vzdělání. Organizovaný jako prezenční, kombinované nebo distanční vzdělávání.
- **Kurz** –tématicky zaměřený vzdělávací blok, spíše krátkodobý, může mít i cyklický charakter
- **Školení**-jednorázové, instruktivní, direktivní, poučující, zácvikový vzdělávací blok
- **Přednáškový cyklus**
- **Jednotlivé přednášky**
- **Seminář, workshop**
- **Individuální výuka**
- **Specifické formy** (např. poznávací zájezdy, komunitní kruh, přirozená transmise)

Specifika vzdělávání učitelů z praxe

Problémy:

přetížení učitelů a psychické vyčerpání

nízké profesní sebevědomí vs vysoké osobní sebevědomí

profesní rigidita

konzervativní postoje, nepřístupnost k inovacím, kritičnost
formální autorita (nadřízenost)

neochota vzdělávat se, demotivovanost

kolektivní závislost, podřízenost

projevení se před kolegy v rozporu s osamoceností ve třídě

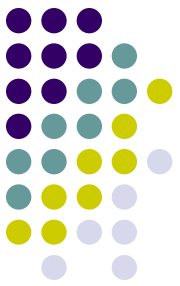
myšlení v horizontu školy, třídy, předmětu

absence sebereflexe

model chování vlastních žáků

Specifika vzdělávání učitelů z praxe

Výhody (využitelné v dalším vzdělávání učitelů):

potřeba sdělovat a sdílet

potřeba být akceptován jako profese a jako osobnost
(uznání, ocenění)

vyšší úroveň myšlenkových operací

dovednost formulovat a verbalizovat

chápání vzdělání jako hodnoty

praktická zkušenost v profesi

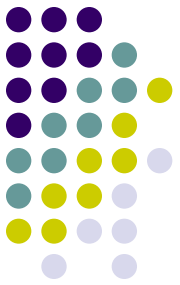
tvořivost

smysl pro povinnost

vysoká míra zodpovědnosti

potřeba být řízen, instruován

schopnost organizovat, vést lidi

KONEC